

Усход, заход, даўняны дні:
Мінск — 7.17, 16.30, 9.13;
Віцебск — 7.11, 16.15, 9.04;
Магілёў — 7.06, 16.19, 9.13;
Гомель — 7.01, 16.19, 9.18;
Гродна — 7.33, 16.44, 9.11;
Брэст — 7.27, 16.51, 9.24.

Першая квадра 2 лістапада.

Якуба, Ігната, Алісея.

РОЗГАДАС РОЗГАДАС РОЗГАДАС

«Нам сорамна стаяць на прэзэнтнай частцы,
але інакш нас зноў не пачуюць...»

Учора раніцай настаўнікі школ, выкладчыкі вучылішчаў, тэхнікумаў, ВНУ зноў выйшлі на плошчу Незалежнасці, каб у чарговы раз заявіць аб сваім рашучым паставі да ўлад, рэспублікі выконваць артыкул 34 Закона аб адукацыі.

Атмасфера на плошчы была напружанай гарачай, неспакойнай. Педагагічныя работнікі выказвалі абурэнне тым, што «адукацыйнае пытанне» парламентары разглядаць не спяшаюцца. Каб звярнуць на гэта ўвагу сесіі Вярхоўнага Савета, выйшлі паралізаваць рух аўта-транспарту. Многія пасажыры вымушаны былі альбо наогул адкаладаць свае справы, альбо бегчы на бачны, надзеячыся, не задаволеныя такім «старым» выправажэннем.

Я разумею і падтрымліваю патрабаванні настаўнікаў, аднак жа і формы

(Заканчэнне на 3-й стар.).

ЛКСМБ Выходзіць з падполая

У Мінску прайшоў 32-гі з'езд ЛКСМБ, на які было выбрана 46 дэлегатаў ад 9 тэрытарыяльных акруг, з іх прысутнічалі 38. Маладзёжны камуністычны рух не адмоў у нябыт. Сяродні ўзрост дэлегатаў з'езда — 22 гады. 27 дэлегатаў упершыню выбраны з'ездом ЛКСМБ. Камсамольны прынцып «абсалютнае аб'яўчэнне палітычным мо-

Павел ВАСІН, РІД.

ІНФАРМАЦЫЯ ДЛЯ РОЗДУМУ:

ТАВАРНЫЯ ЗАПАСЫ

Кажуць, што ў апошнія месяцы тавараў стала менш. Не будзем галаслоўна аспрэчваць або пацвярджаць гэтую думку, а лепш прывядзем афіцыйныя даныя Дзяржаўнага Статистычнага бюро па стане на 1 кастрычніка бягучага года.

Таварныя запасы ў рознічных гандлях па абласцях

	На 1.10.1992 года у фізічных цінах	У дзярж. гандлях	У дзярж. гандлях
Рэспубліка Беларусь	33.689	38	41
Вобласці:			
Брэсцкая	4.628	39	41
Віцебская	5.257	38	46
Гомельская	4.832	38	38
Гродзенская	3.715	39	44
Гарадзенская	5.424	33	33
Мінская	5.287	42	47
Магілёўская	4.466	41	46

Відаводна, што запасы ў беларускай гандлю ёсць, як і звычайна, так і па асобных абласцях. І ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года іх нават павялічыліся. Вось толькі цэны...

АПЕРАЦЫЯ «ГРАНІЦА»

Трое сутак міліцыя прыгранічных раёнаў Віцебшчыны «прыкрывала» сабой пазіцыі граніцы рэспублікі.

Пад наглядом знаходзілася кожная лясная дарога, па якой ледзь-ледзь праходзілі машыны. Адно з такіх спецаў, якія выдзё з Паліцыя ў Асее, аблажвалі вадзіцель, які пераехаў аўтамабіль. Адна за адным у міліцэйскую пастку трапілі два латвійскія бензавагі, загрузаныя 3.720 літрамі бензіну А-76 і 4.100 літрамі дызельнага. «КамАЗ» рыжанага і Ш. дарчы, без нумароў, спрабавалі «эксправтаваць» востом тэмале-лому на суму 800 тысяч рублёў. За ім без дакументаў ехаў «МАЗ» рыжанага П. з востым тысячамі літраў дзевяноста трыццаці бензіну. Кожны з вадзіцель пакуваў у судзе Верхнядзвінскага раёна на пяць тысяч рублёў штраф.

Тры дні аперцыя «Граніца» выніклі рэспубліцы тавараў на суму 46.639.620 рублёў. Акрамя паліва за

граніцы спрабавалі вывезці 15 тысяч метраў ізаляцыйнага меднага дроту, 13.500 бляшаных мясных кансерваў, 130 тысяч пацукі «Астры». Унутрышнія лічылі і сумы можна перадаваць і далей, бо фактат кантрабанды ажыо 819. На КПП таксама не драмалі. Супраціўнікі Расонскага райаддзела, напрыклад, затрымалі прэзідэнта адной з камерыйных фірм, у багажніку машыны якога знайшлі паган і патроны. Усё гэта ён, аказваецца, набыў на міні-скіх птушчым рынку.

Да вядома парашульнікаў, АУС Віцебскага аблвыканкома плануе і ў далейшым праводзіць падобныя акцыі. І ў гэтым сувязячца на падымкі ўрада, якія з'яўляюцца 22 кастрычніка пазамінулага года даручыў сваім распараджэннем за № 486-р Дзяржаўнаапла-ны выдзеліць 35 легкавых аўтамабіляў для абсталявання спецыяльнага кантролю.

АД ПАРЛАМЕНЦКАГА АГЛЯДАЛЬНІКА

Цяпер — стратэгія стрымлівання і актыўнай абароны. Нейтралітэт — потым

Нейтральнасць бяз'ядзернай дзяржавы — Беларусь зможа стаць, на жаль, не сёння і не заўтра. Вясення дэкларацыя (першая за ўсё гісторыю Беларусі), якая абмяркоўвалася днём за днём, зачыненні дэпартаменту, у поўнай меры адлюстравала гэту рэальнасць. Як падкрэсліў міністр абароны Павел Казлоўскі ў час прэс-канферэнцыі, што адбылася

пасля закрыцця пасяджэння, дактрына будзе дзейнічаць на час пераходнага перыяду, пакуль у Беларусі не выведзены расійскія стратэгічныя сілы, а на разліку не вернуцца ваенна-служачыя — беларусы.

Абрысы будучай абароннай сістэмы Беларусі ўзгадняюцца пакуль што на дэкларацыйнай узроўні. Імкненне да бяз'ядзернага і нейтральнага ста-

туса, абвешчанае ў Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце, застаецца толькі дэкларацыяй. І шлях да нейтралітэту, хутчэй за ўсё, будзе ідэалам і праектам. Прынамсі, у пераходны перыяд, калі Беларусь прымае ў гэтым блоку, які абірае вакол сябе Масква. Я стала вядома з інфармацыйных крыніц, шы-

танне аб гэтым шырока дыскусавалася за зачыненымі дзвярамі ў час абмеркавання ваеннай дактрыны і засталася адкрытым. Яно, бадай, яшчэ не раз будзе ўзнімацца падчас дэкларацыі дыпламатычнага саставу парламента.

Беларусь пасля развалу Варшаўскага Дагавора, а ўслед за гэтым крушэння Савецкай імперыі, апынулася ў даво-

лі няпэўным становішчы з пункту гледжання ваеннай стратэгіі. З аднаго боку, нашы суседзі бліжэй суседзі краіны Балтыі — шукаюць гарантыі уласнай бяспекі ў як мага больш цесных сувязях з Паўночнаатлантычным блокам — НАТО. З другога — Расія, (Заканчэнне на 3-й стар.).

ДЗЯРЖАЎНАЯ КІШЭНЬ НЕ БЯЗДОННАЯ: на ўсе сацыяльныя гарантыі сёння яе не хопіць

Аналізуючы становішча ў сацыяльна-культурнай сферы і па-за ёю, нельга не прысці да высновы, што не рэфармаваць яе, прычым каронным чынам, ужо проста нельга, а рабіць стаўку на касметычныя карэкцыі, якія мы практыкавалі да гэтага часу, проста бясіснава. Можам згубіць усё.

Галоўная задача заключалася ў тым, каб з арыентацыяй на дасягненні ўзровень фінансавання асноўных сацыяльных праграм ужо ў бліжэйшай перспектыве пачаць пазнавальную «разгрузку» бюджэту, пазнавальную, уключаючы на ўсё сацыяльна-культурныя сферы пазабюджэтных крыніц фінансавання, які бы складаўся з іх вынікаў да нас гэта не было.

Сёння адпаведным міністэрствам і ведамствам, абласным і раённым адміністрацыям, пачаць пазнавальную пазабюджэтную крыніцу фінансавання, які бы складаўся з іх вынікаў да нас гэта не было.

Сёння адпаведным міністэрствам і ведамствам, абласным і раённым адміністрацыям, пачаць пазнавальную пазабюджэтную крыніцу фінансавання, які бы складаўся з іх вынікаў да нас гэта не было.

Для многіх сацыяльных праграм крыніца пазабюджэтных фінансаванняў з'яўляюцца, перш за ўсё, пазабюджэтных плацінаў і разліку ўласнай камерыйнай дэкларацыі — гэта прычына новага аспекту ў будучыню сацыяльна-культурных праграм на бліжэйшую і больш далёкую перспектыву.

Коротка спасына на асноў-

ных напрамках.

АДУКАЦЫЯ

Нам трэба ствараць сваю нацыянальную школу. На сёння, асабліва на абласным узроўні, неабходна сістэма новых навуковых устаноў: ліцэў, гімназій, каледжаў. Не абмесяцца без пазабюджэтных плацінаў і разліку ўласнай камерыйнай дэкларацыі — гэта прычына новага аспекту ў будучыню сацыяльна-культурных праграм на бліжэйшую і больш далёкую перспектыву.

Сёння адпаведным міністэрствам і ведамствам, абласным і раённым адміністрацыям, пачаць пазнавальную пазабюджэтную крыніцу фінансавання, які бы складаўся з іх вынікаў да нас гэта не было.

Сёння адпаведным міністэрствам і ведамствам, абласным і раённым адміністрацыям, пачаць пазнавальную пазабюджэтную крыніцу фінансавання, які бы складаўся з іх вынікаў да нас гэта не было.

Сёння адпаведным міністэрствам і ведамствам, абласным і раённым адміністрацыям, пачаць пазнавальную пазабюджэтную крыніцу фінансавання, які бы складаўся з іх вынікаў да нас гэта не было.

Палкам на бюджэце знаходзіцца толькі базавая агульнаадукацыйная школа і палкам забяспечваецца базавая агульнаадукацыйная падрыхтоўка ў ПТВ, тэхнікумах, ВНУ.

Усе астатнія этапы і ступені адукацыі фінансуюцца з бюджэту часткова альбо палкам пакрываюцца за кошт пазабюджэтных фінансаванняў.

Напрыклад, у дачыненні да вышэйшай школы бюджэты фінансавання забяспечваюць толькі вышэйшую агульнаадукацыйную падрыхтоўку (неабходны пералік агульнаадукацыйных курсоў), што да першых ступеней вышэйшай адукацыі і дыплом бакалавра.

Вышэйшая прафесійнальная падрыхтоўка (дыплом магістра) забяспечваецца альбо на палатнай аснове, альбо шляхам узяцця дзяржаўнага крэдытавання (матчына, і не дзяржаўнага) а адміністрацыйнага пагаднення крэдыту, напрыклад, да пачатку, у наступнай беспасрэднай вылатнай на працягу наступных дзесяці гадоў.

Тут шмат варыянтаў. Напрыклад, пры выдатных паспяхах крэдыт пагаднення дзяржавай.

Увогуле, пад дахам ВНУ, які ў дадзены момант моцнай прафесійнальнай навуковай устаноў, павінна функцыянаваць сетка платных спекурсаў, якіх даюць магчымасць ствараць больш мэтадычнае рынтавае да паспяхавых катэгорыяў жыцця, больш глыбока і інтэлектуальна, магчымасці і здольнасці студэнта.

Ва ўмовах эканамічнага крызісу не пазабюджэтных плацінаў старэйшай ступені школы (ліцэў, гімназій, каледжаў) на аплату бацькамі, рознымі фондамі і г. д.

Для эфектыўнай рэалізацыі нашай адукацыйнай палітыкі і разам з тым для «разгрузкі» бюджэту важнае месца адводзіцца муніцыпальным фондам адукацыі, якія маглі б атрымаць і льготныя крэдыты для вырашэння канкрэтных задач (скажам, стварэнне культурна-адукацыйных цэнтраў).

КУЛЬТУРА

Сёння мы бліжэй да разумення, што спосаб эканамічных праграм у значнай ступені будзе залежаць ад культурна-нацыянальнага адраджэння Беларусі.

У аснове новай культурнай палітыкі: — стварэнне рэальных сацыяльна-палітычных і эканамічных умоў для ўстаўнення на тэрыторыі рэспублікі прыярытэтных беларускай нацыянальнай культуры, яе каштоўнасцей; — распрацоўка і ажыццэўленне новых падыходаў у прызначэнні кіравання культурнай сферы, які ўлічвалі б сучасныя тэндэнцыі і напрамкі яе развіцця.

Для дасягнення мэт дзяржаўнай культурнай палітыкі і забяспечвання развіцця пазначальных вышэй прыярытэтных аб'ектаў, на наш погляд, выразнае на дзяржаўным узроўні спрымаць вельмі важных задач у розных накірунках.

Аснову нацыянальнай культуры, як вядома, складаюць мова, народныя традыцыі, рамесны і промысловы, фальклор. Тут трэба падтрымаць і ўзмацніць той «агонь», які яшчэ застаўся, дапамагчы майстрам аб'яднацца ў асацыяцыі, стварыць майстэрні, школы майстроў для перадачы навінаў і ўменняў маладому пакаленню.

На шляхах адраджэння асабліва ўвагу трэба надаць таловым сферам нацыянальнай спадчыны. Даволі добра вывучана гісторыя літаратуры, фальклору, тэатра, народнага побыту, аднак да гэтага часу няма грунтоўных прац па гісторыі ачытнай навуцы, музыцы. Зусім не вывучана духоўна-рэлігійная частка нашай спадчыны. Насельчэчас ствараць сістэматычную гісторыю беларускай культуры і адпаведны банк інфармацыі.

Трэба падумаць, як зрабіць так, каб шмат з таго, што сёння вылічы ў запасах, пайшло ў пераважнае экспазіцыі, знайшло месца ў тых устаноўках культуры, дзе ажыццэўляецца культурна-навукавы працэс. Трэба падумаць і пра тое, каб падрыхтаваць шэраг музейных экспазіцый для тым ліку і на камерыйнай аснове, што дапаможа набыццё валюцы. Можна і трэба абмяняцца экспазіцыямі з нашымі суседзямі (Польшчай, Літвой, Украінай), — гэта добра паспрыяе міжкультурным зносінам, лепшаму паразуменню з між народамі.

(Заканчэнне на 2-й стар.).

БІДЫЕ ФАКТЫ

За неабходнасцю пуску новых блокоў на атамных электрастанцыях Украіны выназіліся ўдзельнікі наарад галоўных інжынераў АЭС у рэспубліцы. Яны адзначылі, што разнае аб'ёмныя звароты Чарнобыльскай АЭС у 1993 годзе ўзнікнуць, гэтыя крызісы на Украіне. Каб пазбегнуць яго, неабходна, на іх думку, пусціць у эксплуатацыю ўжо гатовыя блокі на Ровенскай, Хмельніцкай і Запаронскай АЭС.

Рашэнне прэзідэнта Рэспублікі вывад войскаў з Балтыі абмеркаваў 4 лістапада Балтыйскі савет у Вільні. Дзяржаўны міністр Латвіі Яніс Лізіньш лічыць, што Латвія павінна неадкладна звярнуцца ў розныя міжнародныя арганізацыі.

Югаслаўскія тэрытарыяльныя Мінска Селеш пераходзіць у нацыянальнай асацыяцыі маючага тэніса. Міністры Наталія Зверева займае ў гэтай нацыянальнай асацыяцыі месца. З-за тэнісу ў спісе тых, хто ў гэтым годзе выйграе найбольш прывабых грошай, Наталія Зверева змагла перамагчы на тым месцы — 550 тысяч 994 долараў.

У АБСТАНОЎЦЫ ДАВЕРУ

У Беларусі 1—2 лістапада знаходзіліся з афіцыйным візітам генеральны сакратар НАТО доктар Манфрэд Вернер. У панядзелак раніцай ён быў прыняты Старэйшым Вярхоўнага Савета рэспублікі Станіславам Шушкевічам. І хоп саракаціхціна гутаркі прайшла ў зачыненым дзвярах, тых янымоўкі імгненні, якія Вернер і Шушкевіч выкарыстоўвалі для сустрэчы з беларускімі журналістамі, аказалася дастаткова, каб пераканацца: сустрэча прайшла ў абстаноўцы даверу, абодва кіраўнікі задаволены яе вынікамі.

Станіслаў Шушкевіч адзначыў, што ён інфармаваў лідэра НАТО аб імянах курсу Беларусі да статусу нейтральнай, бяз'ядзернай дзяржавы. Ён таксама паведаміў, што ў ходзе гутаркі звярталіся да праблем разабрэння, па якіх Беларусь таксама прытрымліваецца звароту пазіцыі ў поўнай адпаведнасці з заключэннямі дагавораў.

У другой палавіне дня 2 лістапада генеральны сакратар НАТО адбыў з Мінска.

БЕЛІНФАРМ.

«Цукеркі» з пеніцылінавай начынкай

спецыялістаў. І нават нягледзячы на тое, што лета ў гэтым годзе выдалася вельмі гарачае, сырчас не знікла. На адварот, у чарговы раз пачаўся пачаў прыніць унутр дамоў. Да Гудковавай завіталі турэцкія рабочыя, выразалі ў сценках тры вялікія кватэры і пайшлі. Так працягваецца і па сённяшні дзень.

Да вераня пахрыпелых ад сырчасі кватэры было толькі тры, сёння, па самых сціплым падліках, ужо 17. Лічыць даволі адносным, таму што спецыяльна падлікам ніхто не займаўся. У нас жа заўсёды так: пакуль наваля не закрэне кожная персаналя, адзіства ў людзей не чкай. Што да тэнісцы гучна разразлаванай «Энік», да апошняга, на мой погляд, яна не спяшаецца разбірацца ў тым, што адбываецца. Фірма ў наскорным тэмпе рыхтуецца да адначаснага будавання ў Слоніме, лічыць Барысав прайздэннем этапам.

А ў жыхароў, чые дзеці хварэюць з-за падазронай сырчасі некалі фэшн-рэжысёраў, абурэнне ўжо наблізілася да крытычнага пункту. Адсюль і даволі распаўсюджанае сярое навабеллаў меркаванне — фірма «Энік» нас, мінскіх навукаў, падмацуе, пабудаваным у кліматычна каліграфіі Беларусі з усімі непрыдатнасцамі да нашай тэмпературнага рэжыму дамы. Магчыма, у Турцыі грывок і не з'яўляўся б, а ў нас праз дзесяць месяцаў эксплуатацыі самыя часта адкажывае ў «імпартным» гарадку пеніцылінавую фабрыку.

Людскія эмоцыі часта неаб'ектыўныя. І таму мы не шчыра дэма, што версія выпярпелых шчы ёсць існае ў апошнім інстанцыі. Апошняя слова, натуральна, за незалежнымі экспертамі. Мы ж канстатуем неаспрэчым факт: сцены «ціўтуні» і жыць у некаторых кватэрах, пабудаваных павяжанай «Энік», проста небяспечна для здароўя.

Далей. Спецыялісты мясцо-

вай КЭЧ сцвярджаюць, што, калі з імі тэмпература будзе ніжэй за 20 градусаў марозу, абавязкова «пацукі» усё і2 дамоў. Дарчы, трышчыны на некаторых сценах можна ўбачыць ужо сёння. Як і перкет, сапаваліцы шпалеры, расколіны дзвяры.

Жыхары сталіся абіваць парогі турэцкай фірмы, але разумеюць, што імірыцца з цяперашнім становішчам таксама нельга. Апошняя надзея — пасольства Германіі. Адзін прадстаўніч імямецкага боку нядаўна пабыўа ў Барысаве, аднак «Энік» паказала яму дэлект не ўсё, што хацелі б паказаць жыццям. Выбарлівае турэцкага боку зусім аразумела. Нямецкі спецыялісты вядомыя ва ўсім свеце даволі адназначнымі адносінамі да калтуры. Жартаваць яны не будуць. А гэта значыць — «Энік» пачынае страціць. І немальна, бо частку прыбытку, атрыманага з агульнавядомых мільёнаў будаўніцтва, дадзена аддаць на рамонтныя работы. Таму «Энік» архівагнада рабіць выглед, што нічога страшнага ў Барысаве не адбываецца.

Тым больш, што прытрымача засталася толькі каля двух месяцаў. У студзені заканчваецца тэрмін гадавой гарантыі, і потым «Энік» будзе вызваляна ад якіх-небудзь абавязкаў і пачынае перадаць рэспублікай. Ці аўта пасля гэтага дэзінфіцы, што барысавскіх скарыжніку ў мясцовым прадстаўніцтве фірмы цяпер не прымаюць.

«Не ўсё тое злата, што блішчыць» сцвярджаюць паранія прымаўка. «Дамы-цукеркі», якія ў свой час так раслісвала прэса, на справе аказваецца зусім не тым, што мы сабе ўяўлялі. Напачатку ў іх даволі своеасаблівае, калі так можна сказаць, — пеніцылінавая. Дарчы, хата абвінавачваецца Ніхто ж не прымушае ў свой час кіраўніцтва Беларускай ваеннай акругі (цяпер міністэрства абароны) купляць самы танны практ. Хачелася, каб больш і дэшавае...

Дарчы, вясення барысавскія дамы прынялі (у студзені)

І засталіся вельмі задаволенымі. Ніхто і не забавяжы тады, што абцяжана АТС не працуе, а вяду з-за адсутнасці сілкава з басейна дзіцячых садка трэба адмапоўваць помпамі...

Заўсёды мы вызначаліся асаблівым пакланеннем усяму

за межаму. У тым жа Барысаве людзі так доўга маўчалі зусім не з-за бязі міжнароднага скандалу. Вернікі: капіталісты не могуць, які мы. Значыць, падмаўліваць?

Не будзем спяшацца з вывадамі. На мой погляд, пакуль яшчэ не позна, трэба стварыць адпаведны камісіі Савета Міністраў і Вярхоўнага Савета і дапамог экспертаў разабрацца, што пабудавана ў Барысаве і што будзе ў Слоніме. Думачы, не адмовіцца нам дапамагчы, з гэтым і адказным работнікі пасольства Германіі.

І не трэба саромецца. Увядзі лепш, што адбылося б у той жа Турцыі, каб мы ім пабудавалі дом, які праз пагоду эксплуатаваць трэба было б рамантаваць. Лямант было б на ўсю Еўропу. А мы маўчым...

Аляксандр ТАМОВІЧ.

НА ЗДЫМКАХ:

• Прыгомы гарадок, але...

• У кватэры № 17, дзе жыў афіцэр Валентын Гудкоў, сёння пакрыліся шпалеры.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

ДЗЯРЖАЎНАЯ КІШЭНЬ НЕ БЯЗДОННАЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Сёння падрыхтаваны і ўнесены на разгляд Вярхоўнага Савета пазіцыяны прапановы па скасаванню падатку адносна дзейнасці творчых саюзаў, устаноў культуры. Але ўжо зараз творчым саюзам для падтрымання іх дзейнасці да канца 1992 года ўрад выдзеліў вышэй 6 млн. рублёў.

Раней былі прыняты адпаведныя ўрадавыя паставы і выдзелены мэтавыя дзяржаўныя сродкі на дзейнасць нацыянальна-культурных асяродкаў. Таварыства беларускай мовы, «Беларусь» і іншыя.

Што канкрэтна павінна забяспечваць дзяржаўны бюджэт у сферы культуры?

У першую чаргу — матэрыялізацыю ідэй нацыянальна-культурнага адраджэння; развіццё кадравага патэнцыялу нацыянальнай культуры; захаванне і развіццё нацыянальна-культурных каштоўнасцей, якія маюць сусветнае значэнне (як, напрыклад, Мірскі замак); падтрымку дзейнасці устаноў і калектываў, якія маюць агульнанацыянальнае значэнне (нашы галоўныя тэатры, музеі, бібліятэкі, творчыя калектывы); выкуп нацыянальна-культурных, гістарычных каштоўнасцей, якія знаходзяцца за мяжой; суправаджэнне найбольш важных дзяржаўных нацыянальна-культурных праграм (дзякуючы, такіх, як праграма адраджэння беларускай мовы).

Неабходна ў сістэме тэрмінаў сфарміраваць сетку рознаўзроўневых фондаў, і галоўны з іх — нацыянальны фонд культуры, у якім змяшчаюцца акумуляцыя фінансавых і матэрыяльных сродкаў, што паступаюць

па самых розных каналах, уключаючы валютны.

Неабходна стварыць некалькі бонусных грамадзянскіх фондаў, дзе дзяржава можа выступаць у ролі заснавальніка і пайчынага фонду, але асноўны крыніцы паступленняў — пазабюджэтных.

Есць логіка ў стварэнні муніцыпальных фондаў.

НАВУКА

Што датычыцца Беларусі, то я пераказваю — яна не мае ніякіх рэзерваў выйсця на цывілізаваны шлях свайго развіцця, акрамя навукі і ўвогуле інтэлектуальнага патэнцыялу нацыі.

У гэтым павінна быць спецыфіка Беларусі, спецыфіка яе эканамічнага мадэлі. Гэта павінна стаць адметнай рысай і сутнасцю развіцця нашай нацыі.

Сацыяльны рынак — гэта, у першую чаргу, рынак інтэлектуальнай працы. У нашай вярхоўнай і чытай частцы асноўнага месца зоймуць навука і тэхніка, а не энергетыка і сельскагаспадарчыя тэхналогіі — гэта стратэгічны мэта рэфармацыі нашай эканомікі. Альтэрнатываў тут няма.

Значыць, нам трэба будаваць сваю моцную дзяржаўную палітыку ў галіне навукова-тэхнічнай і інвацыійнай дзейнасці.

Мы зараз паслядоўна паставілі пераходзім на кредитаванне прыкладнай навуцы — і гэта ўжо ў чыстым выглядзе рынак падмоц у навукова-тэхнічнай дзейнасці. Дзяржава павінна ў першую чаргу фінансавы фундаментальны даследаванні, даследаванні па праблемах медыцыны, экалогіі,

права, нацыянальнага адраджэння.

Сёння патрэбна, па сутнасці, нова палітыка ісканні для сферы навуцы, які спрыяў бы ў першую чаргу ўзмацненню інавацыйнай дзейнасці. Такі механізм выправаўна і, думаю, хутка будзе ўведзены ў дзеянне.

У справе арганізацыі навукі мы паступова пераходзім таксама да стварэння спецыяльных мэтавых фондаў навуковых даследаванняў, міжрэгіянальных навуковых фондаў і спецыяльных навуковых праграм міжрэгіянальнай арыентацыі і інтэграцыі.

СРОДКІ МАСАВАЙ ІНФАРМАЦЫІ

Задачай вялікай дзяржаўнай важнасці з'яўляецца стварэнне сваёй нацыянальна-інфармацыйнай прасторы, якая ў складаных для нашых грамадзян час мала аб'яднае людзей менавіта на стварэнні, а не разбурэнні ідэй і ўчынкі, дасць магчымасць рэспубліцы хутэй выйсці з крызісу і паўнацэнна ўлічыць і міжнароднае супольнасць.

Нас папракалі і папракаюць зараз, што ўрад «маналізаваў» сродкі масавай інфармацыі. Але скажам, калі ласка, хто што прапанаваў зрабіць, каб рэальна (менавіта рэальна) падтрымаць нашы асноўныя сродкі масавай інфармацыі, якія сёння апынуліся на мяжы выжывання?

Сёння дзяржава толькі на падтрымку сродкаў масавай інфармацыі выдзеліла дацягнуты амаль на 300 мільянаў рублёў.

У гэтых жорсткіх умовах не закрываць ніводна (!) з 604 зарэгістраваных выданняў. На ўмацаванне матэрыяльнай базы

нацыянальнай тэледыякампаніі ўрадам выдзелена 50 млн. рублёў і 50 тыс. долараў ЗША.

Канешне, праблём і пытанняў тут вельмі многа.

Нас не можа не хваляваць, што толькі 23 працэнты выданняў беларускіх, і з іх 60 працэнтаў — «раённыя», тыражы якіх вельмі і вельмі малыя.

Безумоўна, сёння трэба зняць падатковую пільгу з усіх беларускамоўных прэсы. Трэба даць магчымасць раздзяляць саміх заробляючых грошамі. Неабходна ўвесці і шырока выкарыстоўваць лігатурныя крыніцы фінансавання прэсы і выдавецкай дзейнасці. Тады будзе магчымасць ствараць акцыянерныя рыначныя структуры ў гэтай сферы.

Але тут павінны быць і моцныя імпульсы, якія каму, нізку. Так, напрыклад, нашай нацыянальнай тэледыякампаніі трэба больш мэтава і больш падключыцца да выдаткаў міжнародных прэсак, зрабіць валютныя сродкі і выкарыстоўваць іх для самаразвіцця галіны.

Канешне, недапушчальна зацікавіць ўнісе на разгляд Вярхоўнага Савета адпаведных законаў па друку і сродках масавай інфармацыі. Без гэтых законаў вельмі цяжка мэтава інавацыяна вырашыць многія пытанні паводнаў нашай нацыянальнай інфармацыйнай прасторы, распрацоўкі пазіцыі канцэпцыі выдавецкай дзейнасці ў рэспубліцы.

Цяпер каротка аб асноўных накіраваннях рэзганізацыі інфармацыйнай прасторы.

На дзяржаўнай будоўле плануецца пачаць некалькі газет і часопісаў, але значна іх умяшчаць.

гіх выдавецтваў. Іншы шлях развіцця папярэдняй цяжка сабе ўявіць.

Але і цяпер можна зрабіць шэраг крокаў, правесці шмат мерапрыемстваў, якія дадуць магчымасць выдавецтвам выйсці. Напрыклад, стварыць дзяржаўны нацыянальны філатэліі, паспрабаваць выйсці ў сусветную філатэліячную прастору — гэта мільёны і мільёны валютнага прыбытку штогод. Зразумела, тут патрэбны згода і сіхроніяцыя намаганняў Мінінфармацыі і Мінсвязі.

Неабходна ўстанавіць дзяржаўную кніжную пазіцыю. Сфарміраваць пад яе пэўны фонд выданняў. Правесці ў 1993 годзе нацыянальную кніжную латарэю (магчыма, з дзяржаўнай выдасцівай). Дарэчы, добра было б, каб яна пераехала да міжнароднага кантраса беларускаму свету, які мае абысць вясной наступнага года.

Прагнэцца выдавецкіх магчымасцей і магчымасцей неабходна правесці адкрытыя камерыйныя конкурсы на выданне нацыянальных падручнікаў, слоўнікаў, нацыянальна-культурнай сімволіі на базе дзяржаўных выдавецтваў (дарэчы, гэта больш патэнцыйна выглядае, чым заручыцца нашым магчымасцям выданнем бульварных раманцаў).

Мікаіл ДЗЯМЧУК, намеснік Старшынэ Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

(У аснову артыкула пакладзена выступленне на нарадзе кіраўнікоў сродкаў масавай інфармацыі, якая адбылася 29 кастрычніка г. г. у г. Мінску. Ганарар аўтар перадае на рахунак дзяржаўнага аддзялення НДІ радыёаідыяналі медыцыны ў Акскаўшчыне).

ВЫДАВЕЦКАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ

У бліжэйшым часе неабходна распачаць акцыянарыяне мно-

Будаўніцтва аб'ектаў за кошт сродкаў, выдзеленых на ліквідацыю вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС у Рэспубліцы Беларусь, за студзень-верасень 1992 года

На ліквідацыю вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС у студзень-верасень г. г. асвоена 17,2 мільярда рублёў капітальных укладанняў, у тым ліку выканана будаўніча-монтажных работ на 1,4 мільярда рублёў.

На будаўніцтва аб'ектаў нештотворчага прызначэння зраско-дана 11,5 мільярда рублёў капітальных укладанняў, або 67 працэнтаў да агульнага аб'ёму капітальных укладанняў, у тым ліку на жыллёвае будаўніцтва — 8,4 мільярда рублёў, або 37 працэнтаў.

За кошт сродкаў, выдзеленых на ліквідацыю вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, за дзевяць месяцаў г. г. пабудавана 5,6 тысячы кватэр агульнай плошчай 370,2 тысячы квадратных метраў, або 35 працэнтаў да галавога плана, прынятага прадпрыемствамі і арганізацыямі, у тым ліку для перасялення жыхароў з забруджаных радыёнуклідамі раёнаў Гомельскай і Магілёўскай абласцей — 3,8 тысячы кватэр агульнай плошчай 252,3 тысячы квадратных метраў.

Уведзены ў дзеянне агульнаадукацыйныя школы на 5,495 вучэбных месцаў, дашкольныя ўстановы — на 1,205 месца, балі-ніцы — на 210 ложкаў, амбулаторна-паліклінічныя ўстановы — на 680 наведванняў у змену, клубы і дамы культуры — на 900 месцаў.

За студзень-верасень г. г. уведзены ў эксплуатацыю 103,8 кіламетра водарадных сетак, 13,5 кіламетра сетак каналізацый, 8 кіламетраў цэпастаў, 13,1 кіламетра газавых сетак (у сельскай мясцовасці 10,4 кіламетра).

У агульнай аб'ёму 33 працэнты капітальных укладанняў было накіравана на будаўніцтва аб'ектаў вытворчага прызначэння. За кошт гэтых сродкаў уведзены ў дзеянне 700 квадратных метраў агульнаадукацыйных будаўніцтваў, 75 тысяч квадратных метраў агульнаадукацыйных будаўніцтваў, 45,7 кіламетра магістральных газавых сетак, 126,9 кіламетра ліній электраперадач напружаннем 0,4 кВ, 508,1 кіламетра аўтаматых дарог, у тым ліку 226,1 кіламетра аўтаматых дарог унутрыгаспадарчага прызначэння.

Агульным аб'ёмам падрыхтоўкі работ, выкананых падрыхтоўка будаўнічымі арганізацыямі на будаўніцтва аб'ектаў на праграме ліквідацыі катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, за студзень-верасень г. г. склаў 12,1 мільярда рублёў, у тым ліку ўласнымі сіламі 11,7 мільярда рублёў, або 84 працэнты да галавога плана, а іх арганізацыйны канцэрн «Беларусьнегербуд» — 86 працэнтаў, карпарацыя «Белбуд» — 85 працэнтаў, Бельскабуд — 80 працэнтаў, канцэрн «Мінскабуд» — 76 працэнтаў да галавога плана.

Дзяржаўна-Рэспублікі Беларусь.

Аб жыллёвым будаўніцтве ў Рэспубліцы Беларусь

На будаўніцтва жылля дамоў за кошт усіх крыніц фінансавання ў 1992 годзе накіравана 31,8 млрд. рублёў капітальных укладанняў, у тым ліку 20,6 млрд. рублёў дзяржаўных укладанняў, або 65 працэнтаў. За 9 месяцаў выкарыстана 21,5 млрд. рублёў капітальных укладанняў, або прыкладна на ўзроўні адпаведнага перыяду мінулага года.

За гэты перыяд здадзена ў эксплуатацыю 30,8 тыс. новых кватэр агульнай плошчай 2,015,9 тыс. квадратных метраў.

У Рэспубліцы 70 працэнтаў уведзенага жылля пабудавана за кошт дзяржаўных сродкаў. За кошт гэтых сродкаў уведзена ў дзеянне каля 22 тыс. кватэр агульнай плошчай 1413,2 тыс. квадратных метраў, у тым ліку 422 тыс. квадратных метраў, або 30 працэнтаў, за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту.

Для жыллёва-будаўніцтва кааператываў за 9 месяцаў 1992 года уведзена ў дзеянне 4,3 тыс. кватэр агульнай плошчай 255,5 тыс. квадратных метраў.

Удзельная вага агульнай плошчы індывідуальных жылля дамоў у агульным аб'ёме уведзенага за 9 месяцаў жылля складала 9 працэнтаў супраць 6 працэнтаў у студзень-верасень 1991 года.

У сельскай мясцовасці уведзена ў эксплуатацыю 18 працэнтаў агульнай плошчы жылля дамоў ад агульнага ўводу. За 9 месяцаў уведзена ў дзеянне 4,4 тыс. кватэр агульнай плошчай 353,9 тыс. квадратных метраў, або 52 працэнты да адпаведнага перыяду мінулага года. За кошт сродкаў калгасна-пабудавана 74,9 тыс. квадратных метраў жылля, што складае 21 працэнт ад агульнага ўводу ў сельскай мясцовасці.

За кошт сродкаў, выдзеленых на ліквідацыю вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, уведзены ў дзеянне 5,6 тыс. кватэр агульнай плошчай 370,2 тыс. квадратных метраў. Для сям'яў, якія перасяляюцца з раёнаў Гомельскай і Магілёўскай абласцей, за 9 месяцаў г. г. уведзена ў эксплуатацыю 3,8 тыс. кватэр агульнай плошчай 252,3 тыс. квадратных метраў.

Дзяржаўна-Рэспублікі Беларусь.

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭРВ'Ю

Прызначана, мяне некалькі дзівіла разшэра на народнага дэпутата рэспублікі Вячаслава Віктаравіча ЛЮБАВІЦКАГА пакінуць пасадку сакратара Камісіі Вярхоўнага Савета па пытаннях нацыянальнай бяспекі, абароны і барацьбы са злачыннасцю і даць згоду ўзначаліць пракуратуру Брэсцкай вобласці. Кола праблем, якімі займаўся камісія, вельмі шырокае, іх актуальнасць для становлення маладой суверэннай дзяржавы — надзвычайна. Ужо адно разуменне гэтага павінна было, на маю думку, прымусіць Любавіцкага зрабіць выбар на карысць працы заканадаўца, а не практыка, які гэтыя законы ўсвабляе ў жыццё. Ці я памыляюся?

З такога пытання і пачалася наша гутарка.

— Для мяне гэта быў цяжкі выбар. Як чалавеку дысцыплінаванаму, які не прывык кідаць з месца на месца, патрэбны вельмі важкія аргументы, каб прыняць канчатковае рашэнне. Які? Па-першае, праца, якую я выкарыстаў, была не выкарыстаў такую магчымасць. А па-другое, гаворачы словамі паста, «теория мертва, а древо жизни зеленеет» — толькі практыка можа паказаць, наколькі жыццяздольны закон прыняў парламент, які паміж пры падрыхтоўцы былі дапушчаны, што трэба тэрмінова паправіць. Гэты момант стаў пераказам у маім рашэнні прыняць прапанаваную пасадку пракурора Брэсцкай вобласці.

Як прыклад прывяду ўсім вядомыя факты з абмеркавання на сённяшняй сесіі пытання аб рэфэрэндуме. Яно іскрава паказала, што ў адпаведным законе імаюцца недарэчнасці. Менавіта яны паставілі ў цяжкіх становішча і ініцыятару народнага галасавання, і Цэнтральную камісію па рэфэрэндуме, і Прэзідыум Вярхоўнага Савета, і сам Вярхоўны Савет. А спачатку здавалася, што ў законе няма слабых месцаў, мы ганарыліся ім. Практыка ж, жыццё далі іншую ацэнку — процілеглую.

— Згодзен, пераказваю. А які быў ваш першы крок? Мне ў Брэсце даводзілася чытаць, што вы пачалі даволі крута, ледзь не з раёну кадрую працаваць за лабавое пятае.

— Абсалютна большасць работнікаў пракуратуры — чэсныя і добрасумленныя, высокапрафесійныя людзі. Але калі ігнараванне дысцыпліны, парадку, законнасці з'яўляецца ад некаторых непрадстаўнікоў, ці мае мы магчымасць права падтрымаць законнасць, а не ігнараванне? Думаю, адказ вылагодзіць. Рабіць выгляд, што ад папярэдняга, прычымскага і дэлавага адносіны (у дурных значэннях, нават з былымі абвінавачанымі) не першым аўтарытэтам пракуратуры ў дзяржаве, арганізацыя, — не магу. Скажам, калі была б ваша рэакцыя, каб вы дэдавалі, што следчы сапраўдынаў былі абвінавачаным у куплі-продажы аўтамабіляў? Выраз «гоним мундиром» набыў з гэтай рэччю і ашафта брата-журналіста негатыўнае адценне. А дарэчы, мундзір пракурора, які і то сумленне, павінны быць чыстымі, без плямаў.

— Хачелася, каб наша размова на гэту тэму была скіравана ў фактычнае рэчышча.

— Калі ласка. Каб мець рэальнае ўздзеянне аб стане справы ўласным ведадзям, мы наладзілі шэраг комплексных праверак. Адна з іх — у Ганічавіцкім раёне — паказала, што пракурор У. Курашэвіч, назначаны на пасадку да гэтага часу, фактычна пракурорам не стаў. Так, ён не зрабіў ніякіх памі-

Лепш дрэнны, але працуючы закон, чым ніякага

— У кантэксце сказанага ва-лі вылікае значэнне будзе мець прыняцце Вярхоўным Саветам Закона аб пракуратуры.

— Так, такое пытанне ўключана ў парадок да чыстапра-шанай сесіі. Аднак мяне бяз-жыццё жаданне некаторых на-дасць пракуратуры ролю толькі гаворачага боку ў судовым працэсе, абмежаванне яе функ-цый, нават выключыць раздзел «Пракуратура» з прэакта Кан-стытуцыі. Да чаго гэта можа прывесці, думаю, тлумачыць не трэба. Таму што акрамя пракуратуры, больш німа каму замяшчаць нагляд за выка-наннем закона міністэрствамі, ведамамі, партыямі, службо-вымі асобамі і грамадзянамі. Есць дзесяткі прыкладаў невы-канання прынятых законаў і-жыстайчымі Саветамі, але аб-межаванне адным. Да гэтага ча-су ў Столінскім раёне не створ-яны спецыяльны фонд зямель-нага запasu, чым тэрмінова рэалізацыя паставы Вярхо-

ва Савета аб правядзенні зямельнай рэформы. Прыклад агульнаму лічу. За 9 месяцаў бягучага года пракуратурай вобласці ўнесена 46 пратэстаў на незаконныя рашэнні мясцо-вых Саветаў. І так па многіх паказчыках. Восем чаму патрэбна моцная, незалежная, высока-прафесійная пракуратура. Пакуль яшчэ ў нас нават няма лаўнамоцтваў, каб прымусяць таго ці іншага чыноўніка пры-йсці ў пракуратуру для дачы тлумачэнняў.

— Здаецца, зараз у нас толькі ланіме не скардзіцца і не патрэба нейкіх надзвычай-ных паўнамоцтваў для выка-нання сваіх абавязкаў. Стар-шыня Савета Міністраў пра-трабуе, Прэзідыум Вярхоўна-га Савета таксама, пракурату-ра туды ж, у мясцовага кі-раўніцтва, павадае яго запаві-ніваць, наогул рулі звязаны. Атрымліваецца, што толькі ў нас, радавых грамадзян, поў-нае свабоды...

— Ведаце, раўнавага, неза-лежнасць адна ад другой трох улад — гэта не наша пажа-данне, а неабходны элемент нармальнага функцыянавання прававой дзяржавы. Таму я вяду гаворку не аб надзвы-чайных паўнамоцтвах ці пры-вільях, а пра нармальныя, зразумелыя і тэлефоннаму слу-ху ўмовы працы. Пракуратура ніколі не стане незалежнай, пакуль пракуроры будуць вы-прасіць кватэры сваіх супра-пачынаў, дэлегацыі, месцы ў дэпартаменты і гэтак далей. Кожная такая просьба наарадкае просьбу ў адказ і паважжаме прымаць: хто плаціць, той і музыку заказвае.

— Менавіта, раўнавага, неза-лежнасць адна ад другой трох улад — гэта не наша пажа-данне, а неабходны элемент нармальнага функцыянавання прававой дзяржавы. Таму я вяду гаворку не аб надзвы-чайных паўнамоцтвах ці пры-вільях, а пра нармальныя, зразумелыя і тэлефоннаму слу-ху ўмовы працы. Пракуратура ніколі не стане незалежнай, пакуль пракуроры будуць вы-прасіць кватэры сваіх супра-пачынаў, дэлегацыі, месцы ў дэпартаменты і гэтак далей. Кожная такая просьба наарадкае просьбу ў адказ і паважжаме прымаць: хто плаціць, той і музыку заказвае.

— Менавіта, раўнавага, неза-лежнасць адна ад другой трох улад — гэта не наша пажа-данне, а неабходны элемент нармальнага функцыянавання прававой дзяржавы. Таму я вяду гаворку не аб надзвы-чайных паўнамоцтвах ці пры-вільях, а пра нармальныя, зразумелыя і тэлефоннаму слу-ху ўмовы працы. Пракуратура ніколі не стане незалежнай, пакуль пракуроры будуць вы-прасіць кватэры сваіх супра-пачынаў, дэлегацыі, месцы ў дэпартаменты і гэтак далей. Кожная такая просьба наарадкае просьбу ў адказ і паважжаме прымаць: хто плаціць, той і музыку заказвае.

— Вячаслаў Віктаравіч, раз-умею, набыла ў вас. Ады-дзем крыху ад тэм. Мож-на, паспрабаваць адказаць, як вы прагаласавалі: «за» рэф-эрэндум ці «супраць»?

— Калі ласка. Галасаванне было павольным, таму хаваш-ва было думку, мае сэнсу. Я быў супраць.

— Чаму, прабаўце?

— Дарэчы, там зрабілі амаль усе юрысты. Думаю, яны, які-то, ведаюць, што абавязны пра-дзец змены ўдзель у час локмі-грамадска-палітычных сістэма-можа прайсці да такіх ката-клізмаў, страшыня якіх іх не прадстаўляе, не збярэцца не-спі ніякай адказнасці за вынікі выкарыстання гэтай дапамо-гі?

— Што ж выклікала такую ра-акцыю аўтара? Чытаем: «Мі-Інтэр'ю ў Мінскай МІХАЕВІЧ.

У ЧАРНОБЫЛЬСКАЙ — СВАЯ ГАЗЕТА

Ад гэтай рэальнасці ніку-ды не дзесяць — сотні ты-сяч дзяцей і дарослых жы-вуць і будуць жыць на за-бруджанай радыяцыйнай зям-лі. Высеце бячыца ў згур-таванні, дамоце адзін ад-наму. І тут нам не абысці-ся без друкаванага органа. Больш таго, такая газета ўжо ёсць — гэта «Экологі-ческий вестник», які выхо-дзіць на працягу трох га-доў у Гомелі і мае сёння больш за 50 тысяч чыта-чоў. Са сваіх старонак ён пастаянна інфармуе аб хо-дзе ліквідацыі вынікаў чар-нобыльскай бяды, расказ-вае аб лёсе ліквідатараў, публікуе дакладныя паве-домленні аб становішчы на ЧАЭС і авесты аб радыя-цыйнай абстаноўцы ў гара-дах і вёсках, парадзі аучо-ных і спецыялістаў. У полі зроку «Экологіческого ве-стника» таксама аператыў-ная і цікавая інфармацыя па ўсім спектры экалагі-

чных праблем.

Надаўна «ЭВ» атрымаў статус рэспубліканскай газ-еты. Таму са студзеня 1993 года не толькі ў Гомелі, але і ў жыхароў усіх аблас-цей Беларусі будзе магчы-масць пазнаёміцца з гэтым цікавым выданнем. Гэта га-зета для тых, хто прайшоў скрозь горы Чарнобыля, хто пацярпеў ад трагедыі і хоча ведаць праўду аб яе выніках, хто не абыхаваў да чужой болі і змагаецца за тое, каб не дапусціць но-вых экалагічных катастроф.

Таму мы звяртаемся да вас, ліквідатары, да вас, падрыхтоўцы, да ўсіх жыхароў рэспублікі і спад-зяемся на разуменне і па-дтрымку. Індэк «Экологіче-ского вестника» — 63136. Падпісная цена на паўгода ўсяго 72 рублі.

Аляксандр ЛУКОЎСкі, старшыня Гомельскага абласнога аб'яднання «Нвапды ЧАЭС».

ЗВАРОТ

ВЫКАНКОМА КАПІЛЬСКАГА ГАРСАВЕТА ДА ДЭПУТАТА ВЯРХОўНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

З першага ліпеня 1992 года ў Беларусі дзейнічае Закон аб прыватнасці жылля. Уся ра-бота і адказнасць па яго ажы-ццэўнаму фактычна ўскладзена на мясцовыя выканкомы.

Гэту працу мы імкнемся вы-канваць добрасумленна. Аднак некалькіх сродкаў і інструментаў Закона і інструментаў на прыватнасці жылля перах-важэ такой працы. На вялікі жаль, яе існуе нарматыўны акт, які павінны не дапус-ціць ажыццяўлення ў час прыватнасці жылля. Былі былі, якія ўзніклі ў час рэада-жывання будоўлі па Пастано-ве Саўміна № 67, прайздвас-ца.

Не ў аднолькавае становіш-ча паставлены нават інваліды ваіны, якія выкулілі жыллі ў прыватнасці яго па закону, з тым, хто пабудоваў дом за ўласныя сродкі і памер і па-кінуў удаву. Многія існуючы прыватнасці жылля на некалькі кватэры, дзеля гэтай мэты нават ідуць па фіктыўнае скасаван-ні шлюбав. Не зроблены зас-лон і для тых, хто прыватна-ваў кватэру ў адным горадзе Беларусі ці ў якойсьці краіне СНД і атрымлівае зноў чужа-рану і ў другіх раз. Такой ва-жана, на нашу думку, са-дзейнічае пазіцыя адказных кі-раўнікоў улада, якія выража-юць у тым, што грамадзяне ма-юць права на аснове Закона аб уласнасці жылля і па дзесяці кватэры. Права чалавека на не-калькі кватэры мы не аспра-важым, але ж будзе іх за ўла-сця, а не за дзяржаўныя срод-кі. Дзяржаўнае будаўніцтва ў мадэрнізаваных гарадах фактычна спыніла, а кола людзей, якія маюць права па закону на не-чарговае атрыманне кватэры (судзіць, пракуроры і іх на-месці, работнікі міліцыі і г. д.), увесць час расшырэння, але ма-тэрыяльна не падмацоўваецца, што выклікае справядлівае аб-урэнне грамадзян, калі адзіную кватэру вымушаны аддаваць нечарговым.

РАСЛІНЫ І ЗДАРОУЕ

Скочкі дахавыя

НАРОДНЫЯ НАЗВЫ: гарліка, скачкі, жыўка. РУС-СКАЯ НАЗВА — молодикорезельное.

На Беларусі сустракаецца часта на камяністых, пячальных схілах, на сухіх паліках сасновых лясоў, адкрытых пагорках.

Шматгадовая травяністая засушавостойлівая расліна вышэй 10—40 см. Сцябло кветаноснае, баранаватае, пакрыта кароткімі белымі залозістымі валаскамі, па краі — доўгімі шэрымі раснічкамі.

Цвіце ў ліпені—верасні. Кветкі жоўтыя ці зялёнаваты-жоўтыя, дробныя, складаныя парасонападобныя сукавеці.

У траве ўтрымліваюцца вітаміны С, групы В, шмат малочнай кіслаты і іншых арганічных кіслот.

ЯДУЎ траву скачкаў, свежае лісце. На смак яны нагадваюць брусельскую капусту. З іх варыць капусту, баршчы, робяць салаты, вінегрэты. Свежую траву ядуць з мёдам, цукрам.

САЛАТА СА СКОЧКАЎ. Лісце прамываюць халоднай вадой, адварыць у падсоленай вадзе з цукрам. Вадзі зліць, лісце парэзаць, дадаць здробненую капусту, кабачкі, кавалачкі яблыкаў, перамяшаць. Заправіць смятанай ці мажызам, пасыпаць зялёнай кропу і пятрушкі.

150 г лісця скачкаў, 20 г цыбулі зялёнай, 75—100 г дробнага м'яса, 25 г смятаны (ці мажыза), соль, цукор па смаку, зялёная кропу і пятрушкі.

САЛАТА СА СКОЧКАЎ З АГАРОДНІНАЙ. Маладое лісце скачкаў бланшаваць у салёнай вадзе 5 хвілін, пасля парэзаць, дадаць нашаткаваныя моркву, адвараную бульбу, кабачкі, ачышчаныя са-лената агуркі, здробненую зялёную цыбулю. Заправіць смятанай або мажызам, або але-м, пасыпаць зялёнай кропу і пятрушкі.

200 г лісця скачкаў, 75 г морквы, 50 г бульбы, 25 г агурка са-лената, 25 г зялёнай цыбулі, 30—50 г смятаны (або мажыза), або алею, соль, зялёная кропу і пятрушкі.

КАПУСТА СА СКОЧКАЎ. У м'ясным бульёне ці вадзе зварыць моркву, бульбу, карэнне пятрушкі, цыбулю, дадаць

здробнене бланшаванае ў салёнай вадзе лісце скачкаў, шчаўе, таматы соус і праварыць яшчэ 5—7 хвілін. Перад падачай на стол у талеркі пакласці скрылёчкі крута зваранага яйка, смятану, зялёна пятрушкі і кропу.

500 мл бульёну, 50 г морквы, 30 г бульбы, 10 г карэння пятрушкі, 50 г зялёнай цыбулі, 150 г лісця скачкаў, 100 г шчаўе, 50—100 г соуса таматнага, яйка, 25 г смятаны, соль, зялёная пятрушкі і кропу.

БОРШЧ СА СКОЧКАМІ. У падсоленым бульёне ці вадзе зварыць бурякі, моркву, бульбу, капусту, дадаць бланшаванае ў салёнай вадзе лісце скачкаў, заправіць пасераванай цыбуляй з таматнай пастай і гатаваць на слабым агні 5—10 хвілін. Перад падачай на стол у талеркі пакласці скрылёчкі крута зваранага яйка, смятану, зялёна кропу і пятрушкі.

500 мл бульёну, 50 г бурякаў, 30 г морквы, 50 г бульбы, 150 г капусты, 150 г лісця скачкаў, 50 г цыбулі рэпчатой, 25—50 г пасты таматнай, 1 яйка, 25 г смятаны, соль, зялёная пятрушкі і кропу.

У НАРОДНАЙ МЕДЫЦЫНЕ выкарыстоўваюць лісце і траву скачкаў. Яны аказваюць болесушлівае, супакойнае, працізапаленчае, раназагойнае, слабае замацавальнае дзеянне.

НАСТОЙ ЛІСЦА СКОЧКАЎ. 20 г свежага лісця настаяць у 250 мл кіпеня 2 гадзіны ў тэрмасе, працэдуць і піць па 50 мл 4 разы ў дзень перад їдай пры жывавай хваробе страўніка і дванаццаціперснай кішкі, кашлі, прастудзе,

паносах, хваравітых мейструацыях. Абымаць скуру пры экзіме, дзягале, розных высипках.

МАЗЬ З ТРАВЫ СКОЧКАЎ. Свежую траву расцерці са свіным тлушчам. Змяшчаць гнойныя раны, якія доўга не загойваюцца, боль, счышчы.

Здробнене лісце загараюць у морю. Прыкладваць да гемаройных вузлаў, бародавак, рабаванняў, да месц укусаў насякомых.

Свежае здробнене лісце прыкладваць да ранаў, болей, аякаў, пролечняў.

Свежую траву бланшаваць у салёнай вадзе 5 хвілін, парэзаць, змяшчаць па смаку з мёдам ці цукрам. Ужываць па 1 сталовай лыжцы 4 разы ў дзень перад їдай пры сардэчнай недастатковасці.

Працізапаленні не ўстаноўлены.

НАРЫТХОВАЮЦЬ лісце і траву скачкаў у час цвіцця. Сушаць на паветры, пад паверхняй, на гарышчы, у памяшанні, якое добра праветраваецца. Тэрмін захоўвання 1 год.

Ніна АЛЯКСЕЯЧЫК, Валер САНЬКО.

ПЕРШАЯ НАЦЫЯНАЛЬНАЯ ВЫСТАВА

«Польшча-92»

БУЙНЕЙШЫЯ ФІРМЫ РЭСПУБЛІКІ ПОЛЬШЧА

прадстаўляюць:

- прадукты харчавання;
- тавары народнага спажывання;
- абсталяванне для апрацоўчай прамысловасці;
- будаўнічыя матэрыялы і механізмы;
- прадукцыю фармацэўтычнай і хімічнай прамысловасці;
- навішчыя тэхналогіі і ноў-хаў.

Выстава праводзіцца з 11 па 15 лістапада 1992 г.

на адрас: 2. Мінск, праспект Машэрава, 23

(будынак АП «Белпраект»)

Час работы: з 10.00 да 18.00.

Дзелавае Польшча гатова супрацоўнічаць з Вамі!

LIBERTY
DEMOCRACY
INDEPENDENCE

СВАБОДА
ДЭМАКРАТЫЯ
НЕЗАЛЕЖНАСЦЬ

ІНСТЫТУТ КРЫБЛА ЗША
БЕЛАРУСКІ НАРОДНЫ ФРОНТ «АДРАДЖЭНЬНЕ»
АКЦЫЯНЕРНАЕ ТАВАРЫСТВА «КРОСНЫ», г. МЕНСК

праводзіць 15, 16, 17 лістапада ў Менску навукова-тэарэтычную канферэнцыю

«СВАБОДНАЯ ЭКАНОМІКА І ДЭМАКРАТЫЯ»,

на якой будуць разгледжаны пытанні эканамічных рэформаў, праву чалавека, станаўлення дэмакратыі і інш.

Усім зацікаўленым асобам просьба тэлефанаваць на кантактныя тэлефоны

мясцовых Радаў БНФ:

Менск — 275-778,	Мазыр — 28-117	Талачын — 22-617
546-877, 528-225	Рэчыца — 27-979	Брэст — 54-763
Івянец — 53-800	Гародня — 337-373	Ганцавічы — 22-198
Барысаў — 54-536	Іўе — 26-749	Івацэвічы — 21-573
Маладзечна — 77-226	Навагрудак — 22-254	Пінск — 34-053
Салігорск — 53-671	Наваельня — 43-730	Пружаны — 23-655
Валожын — 52-327	Ліда — 23-193	Кобрын — 24-081
Капыль — 54-960	Масты — 22-044	Магілёў — 428-181
Стоўбцы — 54-741	Віцебск — 41-857	Бабруйск — 79-593
Вілейка — 55-683	Орша — 92-541	Клімавічы — 23-563
Клецк — 34-222	Докшыцы — 21-870	Слаўгарад — 21-562
Гомель — 548-114	Наваполацк — 25-815	Глук — 21-971
Жлобін — 29-151	Палацк — 22-382	Асіповічы — 23-892.

ДА ВЕДАМА УЛАДАЛЬНІКАЎ СЕРТЫФІКАТАЎ БЫЛОГА АШЧАДБАНКА СССР АШЧАДНЫ БАНК РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ З 1 ЛІПНЯ 1992 ГОДА ДА 1 СТУДЗЕНЯ 1993 ГОДА праводзіць выкуп сертыфікатаў

былога Ашчаднага банка СССР,
праддзяленых устаноў Ашчадбанка Беларусі.

Па сертыфікатах, набітых грамадзянамі да 1 сакавіка 1991 года, налічваецца 40-працэнтная кампенсацыя. Акрамя таго, па сертыфікатах выплачваецца даход, размер якога ў залежнасці ад тэрмінаў захоўвання вагаецца ад 5 да 16 працэнтаў гадавых.

Па жаданню ўладальнікаў сертыфікатаў атрыманыя сумы могуць залічвацца на тэрміновыя ўклады пад павышаны працэнт.

ТЭЛЕФОНЫ ДЛІ ДАВЕДАК: 20-78-25, 26-43-03.

Ашчадны банк Рэспублікі Беларусь.

ВЫРАБІМ ХУТКА І ЯКАСНА

- пачаткі і штампы,
- фірменныя бланкі,
- візіткі,
- бланчаную прадукцыю,
- пасведчанні,
- студэнцкія білеты,
- заліковыя кніжкі

ЗА ўМЕРАНУЮ ПЛАТУ.

Звяртацца на адрас:

Мінск, вул. Кірава, 2.
Прымакцыйная плошча.
Рэдакцыя газеты
«Железнодорожник Беларуси»
Тэл. 96-23-63, 96-21-31.

Выраб футра ў прамысловых умовах — гарантыя высокай якасці!

МАЛАДЗЕЧАНСКІ ПРАМЫСЛОВЫ КАМБІНАТ
ПРЫМАЕ ЗАКАЗЫ

АД ДЗЯРЖАВНЫХ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ,
КАЛГАСАЎ, САУГАСАЎ І ПРЫВАТНЫХ АСОБ

НА ВЫРАБ ФУТРА

НОРКІ, АНДАТРЫ, НУТРЫ, КАРАКУЛЯ.

Усе ўзаемазалежныя афармляюцца дагаворам.

ЗВЯРТАЦЦА: Мінская вобл., Маладзечанскі раён, пас. Сасновы Бор.
ДАВЕДКІ ПА ТЭЛ. 98-1-25, 98-1-61.

ПРАДАЮ

НОВЫЯ

прадукцыю машыны «Ватна-аўтанат-14», пазалёныя машыны «Ладэ-га» і «Нява». НАВУЧУ ПРАЦАВАЦЬ НА ІХ. Тэл. у Мінску: 31-75-84, 78-80-92, 77-21-68, 77-21-38.

ПРАДАЮ

прамысловыя

аварыі.

Тэл. (095) 396-90-92.

ПРАДАЮЦА

паўгадавыя прыжыты

ШЧАНЯТЫ ПАРОДЫ «ШЭЛДІ» ад вызнаго сабак (2-х САС) з цудоўнай радаслоўнай.

Звяртацца ў г. Асіповічы: (код 8-02235) тэл. 22-3-17.

ШАШКІ

Пад рэдакцыяй майстра спорту

М. ГРУШЭВСКАГА

ПРАЦЯГАЕМ КОНКУРСЫ

Сёння прапануем

траціа заданні:

РУСЬСЬСЯ ШАШКІ

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

Валічын Сцяпану (г. Абаза)

ТЭЛЕБАЧАННЕ

5 лістапада

Беларускае тэлебачанне

16.30. Экран дзіцячага фільма «Мярышка. Ніна і таяны караліўскага замка».

17.50. Мультифільм.

18.00. Дак. фільм «У двух кроках ад тацяры».

18.30. Народнае аб'яднанне «Вядуцьскіра». Сустрача прав год.

19.00. Абласныя навіны (Гродна).

19.10. Зацятыя мае пісьмо...

19.15. Ян пачаў ўласную справу. Дыялог амерыканскіх бізнесменаў.

19.45. Да 110-годдзя для на-раджэння Якуба Коласа «Сы-мон-музыка».

20.20. Служба інфармацыі Са-вета Міністраў Рэспублікі Бе-ларусь паведамляе.

21.00. Панарама.

21.25. На сесіі Вярхоўнага Са-вета Рэспублікі Беларусь. Пас-лі заважання — Студыя «Сен-с» у Карпінскім раёне.

14.00. Канал «Астаніна».

14.00. Навіны (з сурдаперакла-дам).

14.25. Тэлеміст.

15.15. Уолт Дзісней прадстаў-ляе.

16.05. Адкрыты чэмпіянат па баявых танках срод кінёраў «Маладошчы».

16.50. Прас-экспрэс.

17.00. Навіны.

17.20. ...да 18 і старэйшым.

18.00. «Вагаты таксама пла-чуць».

18.45. Дак. фільм «Святло яго зоркі».

19.45. Добрая ноч, малышы!

20.00. Навіны.

20.40. Лато «Мілдэн».

21.10. Кожны аб сваім.

22.10. Футбол. Кубак УЕФА «Ды-нама» (Масква) — «Гарына» (Траціна).</